

toris osse, sed antea quàm costarum ossa in cartilaginem pectoris ossi inarticulandam definiere incipiunt, nec prorsus recto tramite, recta uel linea enascitur, sed quasi digitis quibusdam ex costarum ossibus longius exortis procedit. Hinc ad exteriora porrectus angustior, sed crassior efficitur, quousque ad humeri cum scapula articulum, in latum nerueumq^{ue} tendinem carne mixtum finiat, quo * processus anchoræ imaginem referentis interno lateri implantatur, illic nervosior euadens, ubi is processus ex suo appendice⁷ nervosiorum interni capitis partem emittit, eius musculi, quem inter cubitum flectentes anteriorem recensimus. Nequaquam autem tendo iste, articuli ligamentum in homine contingit, ut sanè, sed admodum adhuc obscure, in caudatis simijs, quibus anchoram imitans processus modicè extuberat, deinde nullam scapulæ regionem uacare, præter hunc processum reperias, cui tendo ille commode implantari possit. Ad hæc, si musculi huius naturam ad amissim perpendis, procul dubio cum alterius alicuius usus gratia, tum etiam præcipue huius musculi insertionis occasione, illum scapulæ processum à Natura productum astrues, quandoquidem processus is, musculi illi non mediocriter aptam insertionis sedem exporrigat. Huius musculi fibræ sese non de cussatim intersecant, quemadmodum² musculi, qui nobis brachium adducere dictus est. Quum itaq^{ue} hoc situ ac figura musculus iste à Natura creatus sit, qui obsecro, ad altiora, quàm primi musculi³ superior pars, brachium pectori admouebit? Eius enim principium, longè à prioris musculi superiori principio superatur, quum hoc à clauicula, & superiori pectoris ossis sede, insigniter etiam deorsum oblique feratur, illud uerò ex secunda costa & tertia, primùm, ut uel elatissimè procedat, longèq^{ue} inferius habeatur, ac minus obliquum ductum (qui etiam ad⁴ superiora ferè pertinet) molitur. Quamobrem si hæc omnia haud segniter perpendis, & Galeno concesseris musculi⁵ insertionē, quæ è regione humeri capitis perficitur, nonnihil articuli ligamentum apprehendere necessario fateberis eam, quam musculus iste molitur brachij adductionem, neque humiliores, neque altiores fieri ea, quam à primo musculo effici dudum dixi. Quum itaque solius scapulæ gratia, non autem brachij, musculum hunc procreatum in hominibus certissimè noui, ipsius denuò in scapulam mouentium musculorum enarratione sermo instituetur, ac proinde etiam in præsentia reliquos brachij motores aggrediar. Vnum igitur⁶ musculum, omnium adductionum brachij ad pectus autorem esse censco, & qui brachium ad superiora attollit, pariter quoque unum statuo. Est porro hic musculus carnosus, uaria quoque, sed continua principia sortitus, ac uelut ex diuersis musculis (si lato ipsius principio, & uarijs inscriptionibus attenderis) conformatus. ex media enim clauicula ipsius principio, & uarijs inscriptionibus attenderis, quæ scapulam spectat, principium ducit, musculo brachium pectori adducenti⁷ contiguus. Deinde ex summo humero, ubi is clauiculæ committitur, & tota quoque scapulæ spina musculus hic⁸ exoritur. Ex tota hac clauiculæ, summi humeri, & scapulæ spinæ regione, principium nerueum continua linea enascitur, quod uix bene pronatum, ilico carnosum, crassumq^{ue} admodum & extuberans efficitur. Mox à principio musculus carnosus permanens, in angustum sensim, tanquam in trianguli uerticem tantisper porrigitur, donec humero tendine amplo, & ex carne neruosaq^{ue} substantia mixto robustoq^{ue}, ad humeri ossis latitudinem, non modicè sub ipsius ceruice⁹ inseratur. Ipsi insertio, quæ intus, quàm extra nervosior est, non ad amissim secundum transversum perficitur, sed modicè obliqua ab anterioribus, deorsum in posteriora nonnihil uergit, nihilq^{ue} minus quàm decliuis recta uel (cui Galenus secus attestetur) est, qui ipsi eandem insertionis formam tribuit, cum¹⁰ musculo brachium pectori adducente, quam secundum rectum, ac humeri longitudinem perfici diximus. Totus itaque musculus, si quis illum obiter intueatur, trianguli imaginem præ se fert, ac proinde à Δ similitudine, illum Græci *δελτοειδής* appellauerunt. Quemadmodum etiā ob id, quod humeri ad scapulam articulo, quem *ἀγκυρά* Græci uocauerunt, insertitur, illumq^{ue} quodāmodo cōtegat, *ἐμπόδιον* eundem musculum nominarūt, ego autem toto sermonis cōtextu, musculum appellabo brachium attollentē. Cæterum costæ, musculum hunc describentes ita se habent. Prima à media clauiculæ longitudinis sede, ad summum humerum cōtendit, & hinc per scapulæ spinam, ad eiusdem usq^{ue} basim. Secunda, à clauiculæ oblique, deorsum ad insertionis internū latus ducitur, aut ea est, quæ hunc musculū, & brachium pectori reducentem musculum intercedit ea regione, qua inuicem ambo committuntur. Tertia uerò costa, à scapulæ basi, ubi eius spina eminere incipit, ad externū latus insertionis oblique, deorsum in priora contendit. Cæterum ueteres Græci, qui suos pueros corporis fabricā sedulo edocebant, omniaq^{ue}, ut uerissimè est, ad quasdam species puerorum gratia referebant, hac triangulari figura non contenti, uidentur & exortum præsentis musculi cuiusdā trianguli uertici assimilasse, quem musculus nō antea ostendit, quàm suo principio undiq^{ue} liberatus, in planum ponatur.

Secundus brachium mouentium.

Li. 8. de An. muscul. sect.

Notat tri. anguli, de quo hic agitur uerticem.

Δ

ponitur. Quum enim ita extenditur, principij pars, quæ lo proxima est, & deinde quæ ad basim scapulæ habetur ea parte principij, quæ à summo humero pendet, quæ pars exprimeret. Hunc autem triangulum efformant breuissimas adijcies, duæ enim hæ obtusum angulū efformant, quæ à Veteribus comparabatur. Huius fibræ anteriores, quæ clauiculæ debentur, deorsum oblique in quæ à scapulæ spina pendunt, oblique in priora descendunt, & ipsius cum clauiculæ articulo pronascuntur, recta duntaxat pacto musculi brachium ad pectus ducentis fibrarum nihilominus tamen ob inscriptiones nonnullas oblique spiciuntur. Si itaque musculi pars, quæ à clauiculæ principio ad anteriora colli, & faciem attollitur. Si uerò fibræ ipsi commissa, originem mutuantes contrahantur, brachium assurgit. At si posterior musculi pars, ex scapulæ riora ceruicis, ipsumq^{ue} occiput, brachium agetur. Musculorum, quæ diximus, ossium non exoriuntur, sed dum quæ à prominentiori illarum sede adeo, ut parua omnia prorsus negligendum est, quum præter hunc musculum lat, nullus sit, neque etiam brachium hoc donatum musculi gatur munere. Quamquam non ignorem, Galenum uerè, ut sibi in Decimotertio de Partium usu, & Quinto me constet, cuius loca si omnia prosequer, in nimia sceret. Quapropter unumquemque dissectionis, & plesti debemus) studiosum sedulo hortor, ut hæc nostri inspectione, & sectione, quam suo loco statim prosequi dignetur, hocq^{ue} adhuc addi sinat, cercopithecis prorsus attollentis, cum hominum musculo. nam & in illis angustia, non ignauiter aggressus sum. Canes autem, equi ossibus, sed maxime in musculis & ligamentis, ab hominibus brachium recta ad deorsum agens, cōtrario mutier suis contractis fibris, brachium pectori admouet, seu immiliter & crassius est, & inter cæteros huius articuli musculi carne principio, ex inferiori scapulæ basis¹ angulo, à assumens, sed insignem ab inferiori scapulæ costa, ex mifi scapulæ propinqua, & ab externa gibbaue humilior nosq^{ue} origine enascitur. Ad medium igitur longitudinipulæ ossis abscedit, & modicè sursum in priora tensus, lidum breuemq^{ue}, sed latum cessat tendinem, illi ferè forchium pectori adducens, humero inserit. Neq^{ue} solum facinertionem, secundum humeri longitudinem refernirespondet, qui ad pectus mouet, uerum in eandem fiantur, in eorum medio interuallū demittentes, cui² teruersus dorsum, ad illa brachium mouere paulò post fuscili ab inferiori scapulæ costa pronati, paulò uiciniustendo, quem brachium pectori adigere relatum est. Ne sculum inter brachium circumuertentes, à Galeno perriangularem, & scapulæ gibbum occupantem, & mifsem ponendum, ab ipso autorem ductus brachij ad dorsescus habere uideatur, ab ipsius dogmate recedo, uffectu exuto, & iam admonitus sectionem aggredieris. Nollem enim mihi hanc fidem ex Libro dari, quum certinijs partibus habeatur, quæ nondum per sectionentur, à magno quodam, latroque admodum musculo thoracis uertebrae spina, ad ossis sacri usque medium hdem id pluriū brachij motuum opificum modo cranbranz tenue continuumq^{ue}, ac recta linea à dictarum r